

kralj; a takrat bil je šele 5 let star, tako da je morala njegova mati zanj vladati in je resnični kralj šele 1. 1661 postal; umrl pa je l. 1715. Zgodovina torej ne pozna nobenega vladarja, ki bi držal žeslo tako dolgo v svoji roki kakor naš cesar. In koliko je v tem času prestat! Dal Bog, da bi še dolga leta vstrajal v korist vsem narodom in vesoljnem miru!

Na Štajerskem imamo glasom natančnih poročil od zadnjega štetja skupno 1.441.604 prebivalcev. Od teh spada na spodnje-štajerske okraje: mesto Celje 6.993, mesto Maribor 27.974, mesto Ptuj 4.634, oklica Celja 116.775, okraj Konjice 22.019, okraj Ljutomer 27.553, oklica Maribora 94.245, oklica Ptuja 81.860, okraj Brežice 50.205, okraj Sloveniji-Gradec 42.947.

Tajna cesarska svetovalca postaneta letos glasom poročil iz poslanških krogov škof dr. Kaltner v Celovcu in škof dr. Kalan v Trstu. Zanimivo je, da se ljubljanskemu političnemu škofu dr. Jegliču ne podeli tega odlikovanja. Že vedo, zakaj ne . . .

Konji zasluzijo svojo krmo

z nogami!

393

Hromi konj ne zasluzi, temveč stane vsak dan denarja! Zdravi, krepki konj ne stane nič več krme nego hromi, bolni, in ima večjo prodajalno vrednost.

„Pegasol“ od živinozdravnika Groba napravi muškejne, članke in kite gibčne in

ozdravi hromost ter otrpnost hitro,
naj pride ta bolezen potem od zapehnenja, revmatizma, udarjenja ali kaj drugega.

Izvrsto je tudi to sredstvo proti vsem drugim slabostim v nogah konjev.

Slabotni konji postanejo krepki in ognjevit, kjer zamorejo zopet svoje noge v redu rabiti.

Tako piše nadvojvode komora o vplivu fluida:

Komora Nj. c. in kr. visokosti veleč, gospoda nadvojvode Otona:

Gospodu Ph. Mr. Paraskovich, lekarnar.

Prosim, da mi vpošljete nadaljnih 10 zavojev Vašega fluida za konje. Obenem se počastim Vam naznani, da se bode Vaš konjski fluid, ki kot univaltalno sredstvo koristne službe dela, vedno in izključno v hlevu konjev za jezditi Nj. c. in k. Visokosti veleč, g. nadvojvode Otona rabilo in zamorem to izbornu univaltalno sredstvo vsakomur najbolje priporočati.

Z velespoštvanjem

O. Romwalter, nadvojvode hlevski mojster.

„Pegasol“ je močnejši fluid v suhi obliki, se torej lahko rabi med potoma. Drži se leta dolgo in naj bi bilo pri vsakemu lastniku konj v zalogi.

Veliki zavoj stane samo 2 kron 50 vinarjev. En dan hromosti stane mnogo več.

Poizkušnje na zahtevno zaston!

Piše se naj na liferanta nadvojvod. komore M. Paraskovich, z. o. z., Dunaj, VI., Mariahilferstr. 51, poštni predal št. 16.

Glavna zaloga za planinske dežele: Mr. pharm. Ig. Schille, veligradovna drož in sanitetnih predmetov „Samariter“, Gradeč, Sackstraße 14.

Poskušeni umor.

Poročali smo v zadnji številki obširno o zločinskem napadu, ki se ga je poizkusilo v bližini italijanske meje na življenje nadvojvode Jožefa Ferdinanda. Duhovnik vikar Kadenaro v Srednjah najel je pijanca Ipaveca, da naj pred automobile nadvojvode vrže bombo. Poročali smo tudi, da se je Ipavec v pisanosti izdal in da so orožniki njega ter njegovega duhovniškega zapeljivca za-

Erzherzog Josef Ferdinand

prli. Danes prinašamo sliko nadvojvode Jožefa Ferdinand, ki stoji danes v 40. letu svojega življenja. On je eden najpričujnejših članov cesarske družine. Danes poseuje posel feldmaršallajtnanta in zapovednika 3. infanterijske divizije. Njegov garnizija je Linz. O poskušenem umoru laških zločincev bodovali tekmo sodniške preiskave še natančneje naročali.

Življenje v mestu in na deželi.

Pred par dnevi srečal sem na cesti v Budimpešti starega znance; izgledal je bleš in bolan. Izpregorovil sem nekaj besed z njim ter izvedel, da se je že pred več kot enim letom iz svoje domovine v mesto preselil; mislil je, da se bode v mestu „bolje naprej spravil“. A v mestu je imel nesrečo, izgubil je hitro svoj mali kapital; zdaj ko je zamora kakšno službo iskal, gleda grozni bedi nasproti. Ta dogodek mi je dal povod, da napišem sledeče vrstice; opazil sem namreč v zadnjih letih, da je veselje do odpotovanja v mesta vedno večje.

Usodepolna zmota je in njena posledica gospodarska škoda, da se mnogi prebivalci dežele v mesto silijo, češ da bodejo tam baje „bolje in lažje naprej prišli.“ Tukaj velja pregovor, da ni vse zlato, kar se sveti. Nekateri gredo v mesto v resnici le iz stremljenja, da se izobražijo in svoj gospodarski položaj izboljšajo. Drugi pa, zlasti mladi ljudje, iščejo v mestu več zabave in vzdržanja, veš lukusa in več življenskih prijetnosti. Ali koliko se jih zmoti in jih izgine v tem vrtincu! To velja zlasti za ženske osebe, ki svojo čast prodajo.

To veselje do preselitve iz dežele v mesta, zlasti v velika mesta, vzelje je v novejšem času kmetijstvu najkreplejše in najpodjetnejše pomagače; v velikih mestih pa se zbira brezposelnost, stanovalna beda, nравnostna škoda in kot posledica vedno večja nezadovoljnost v ljudstvu, tako da zamorejo le še policija in vojaštvo mir vzdržavati.

Le oglejmo si enkrat stanovanja takih vbojnih ljudi! To so večinoma temne beznice na dvoriščih in mokre kleti. Taka stanovanja so mnogokrat celo po zimi nekurjena, brez zraka, dostikrat brez postelj in čednosti. In tukaj živijo skupaj moški, žene, dekleta, fantje in otroci. Kje ostaja tu nравnost, kje ednostavna skrb za zdravje? In pri temu primanjkuje še potrebine hrane, redne oblike, zanesljivega zaslaska.

Ali je potem čudež, ako se omamijo take osebe z žganjem, ako propadajo telesno in nравno, ako dostikrat nad življenjem obupajo, ako pridejo v hudi revščini do goljnjuje in tativne?

Odprite oči! Roko na srce in vsak čitalatelj bode iz lastne izkušnje priznal, da je to jako žalostna, celo grozna zadeva.

Navadni vaški prebivalec niti ne vede, kako srečen je celo v najrevnejših razmerah z ozirom na to mestno bedo. Koliko jih v mestih propada in umira, brez da bi jih le ena usmiljena roka dosegla!

V mestu se drug za druga ne briga. Na deželi pa še velja krščanska ljubezen do bližnjega. Kako srečen je tisti, ki si prihrani, čeprav revno, a človeku primerno usodo v zadnji kmetski vasi in ki ne pride v tak položaj, kadar oni reveži v mestih!

(Po „Allg. Bauernzeitung.“)

Svoje zaupanje daruje

izkušena gospodinja opravljeno

MAGGI JEVIM kockam

(gotova goveja juha)

á 5 h

ker so te garantirano z največjo
natančnostjo narejene in v kakovosti

najboljše.

Edino prave

z imenom Maggi in

varstveno znamko zvezdo s križcem.

Dopisi.

Vurberg. Neko pretečenih nedelj potuji več posestnikov na našo prošnjo župan v neki nas težko zadevajoči stvar činskem urad. Ker pa ga župana nismo našli smo ga čakali do pozno v noč; končno ga je pripeljal njegova hčerka, medtem ko že v njegovem listniku naspali, iz gostilne nega domu. Ko je tedaj prišel (upanja ste malo imeli, da bi nam kaj pomagal) (namesto da bi se opravili, da nas je pustili) tarnati, kaj trpi vse za korist ter da še pri tem gor plača. Gospod župan to verujemo, da trpiš ter te zato tudi jemo, da pri tvojem trpljenju občani, Karčvinarji, tako malo koristi občinstva dela vse na korist občine, kaže že dej je sl. okrajni zastop pred nekim časom potrebuje, ti vpeljati revizijo občinskih od deželnega odbora. Pri omenjeni meni je našlo gotovo več nedostatkov in nepočas, ker je občinski odbor primoran bil pravč izvršena dela več sklepov delati; na pa je deželni revizor zapovedal, da občinstvo ne sme z občinskim premoženjem revoljeno okrajnega odbora svojevoljno ravnati ter stem spravil občino kakor pod la okrajnega odbora, g. županu pa pri tem tako grobem slučaju zapretil z odstavcem pa plačuješ, g. župan, pri svojem trpljenju občino še „gor“, to je pa čudno pri tem imati več funkcionarjev kot so jih tvoje imeli na razpolago, ter se vam je vse zvila, tako da so se stroški za občinstvo podvojili če ne celo potrojili. Prejšnji vekateri so pa vendar nekaj sami storili, ne nikoli pritoževali pri njih majhni pleči „gor“ plačevali; so pač menda manj plati jih nismo nikoli, da bi šli v nedelo ne krčmo kot v cerkev in pridigo redno nositi da bi prišli kdaj od nedeljske božje se pondeljek v jutru domu ali da bi po tem s puško pijani za svojimi ženami letali, bi si one morale vsak večer pri drugemu prenočišču iskati. Ker se tako pritožuje, te opozarjam na § 12 občinskega volilca da nam skoro daš priliko (saj čas bi tega težavnega bремena rešiti; s takimi nostenimi in voljo moža nam menda ne bo najti, ker drugači se nam res vsled pravskih celo posusili. — Ker se bo občinstvo te moral v kratkem vršiti, zatoraj volilci. Nekateri volilci govorijo: Ja posojilnicu velj, toraj moram voliti proti svojem prijateljem na komando, drugač se me tirja; drugač šel voliti, pa se potem zve, kaj bi volil spet zamera, zatoraj raj ne grem; nekaj rečejo: tako ne morem voliti kakor se gotove strani vsiljuje, drugač pa nato vimo. To so izgovori, prazni za mož, ope svojih dolžnosti in pravic zaveda. La opeko dobiti legitimacije (katero bo vse tudi tudi je gosp. župan nekje rekel, da vvede se jih najbolj veselijo, jih dobili ne Piš zadnji strani tiskane postave, iz katere razvidli, da so tudi občinske volitve tajne, da jih vsak volilec sme po svojem izvrševati, da vam tudi posojilnik oziroma nič zapovedati ne more. Ne mislim se zvedelo, kako bo kdo volil; zato pravčasno poskrbelo, da se gospod bo mogel hvalebiti, kakor pred tremi leti pravil, da je vedel za vsakega volilca kateri volil. Ne dajte se hujskati ob bodo svojedobno agitirali od koče do ljudi, kateri živijo od naših žuljev, če je malo ali sploh nikakih davkov občinskih doklad ne, od ljudi kateri se hujskarijami do sedaj v mirni občini povzročili dovolj prepirov, kletev in (Sramotno! Opomb. ured.), katerim večja brigă kot njih stanovske dolžnosti ravnjo na volišče, če tudi je gosp. in katerimi odborniki pri večih prilikah da ne pustijo nikoga drugega v odbor, se li res ti čutijo najbolj pametne, vsi smo menda sami butnili; ali imajo pa bo vest, da se nas bojijo katerega Volite tedaj može, kakor so pred leti spod Gunčer, župnik blagega spomina može iz svoje sredine, kateri imajo spom

vam in sebi koristiti, kateri z vami tripijo ter vam čutijo. Volimo po svojem prepričanju, če vodi podležemo ter bodo zato opsovan za izrevence. Tudi zato bodo lahko ponosni, da bodo imeli zavest, da smo našo državljanstvo pravico izvrševali po lastnem prepričanju in tem pokazali, da smo možje, svobodni, ki ga je vedno lastno mislimo.

Več občanov.

Sv. Barbara v Halozah. Na Petrovo je prigoljilo izobraževalno društvo pri g. Reicherju deliške predstavo, katera je bila maloštevilno poslana. Kaj imenitno je nastopila in izvršila sječo glavno vlogo pospolična Marija Štumberščak iz Gradišča, bodoča kuharica g. kaplana, kažupan, tudi občinska župnačka, ali se ti tak diši Lojzek, naš mladi cerkevnik, ali kdo drugi, ker hodiš vsako nedeljo běčimo. Kaj pometat župnišča? Se še vidimo!

Vsevid.

Ormož. (Solski izlet k čebelarju.) V soboto dne 22. junija obiskali so višji razredni reviziji viničarske šole v Ormožu znanega vrlega gospodarja v čebelarju g. Alojza Križanič v Trstu. Dotočni posestnik je bil tako ljubeznejiv, da je na tako poljudni način otrokom način občinskih občin občine čebeloreje raztolmačil. Svoje izborni jem brez predavanje je spremjal s praktičnimi poizkusi o razpolaganju. Na mnogem orodju in pripravah čebelarstva, na modernih pluhih in drugih ponovljivih mašinalih ter tudi na novo kultiviratavo. — Na tem travniku so otroci videli, česar vsega potrpljenje pridni, napredni kmet in kakšne uspehe pri tem, da more doseči. Vrelemu gospodarju g. Križaniču voji predmet pač prisrčna zahvala, da je otrokom omogočil, izpoznati vzorno čebelarsko delo.

Sv. Trojica v Slov. gor. Kakor večinoma tako je tudi letos pri nas zelo slabo rili, se ne more ljudstvo za denar, ker že več let ni bilo plači, da je tudi drugih pridelkov, za katere bi se jih pili. Vsi ljudje poprejno znamo, ali bi se ta popravila pri tri leti, tako da bo drugo leto boljše in bi potem ljudstvo vreme laže prenašalo. Ali naš gospod župnik ne vidijo ali nočejo videti?

Farani.

Lešence. Slavni gospod urednik! Včeraj, dne 2. julija doletela nas je velika nesreča. Okoli 1 ure začelo je deževati in kmalu jela je padati toča. Razsajalo je, da se nas Bog simili. Pokalo je, da je bila groza slišati. Pač je toča, debela kakor jajce, ter naredila veliko škodo. Koruzo je čisto do tal potrgalo, da upanja, da bi bilo kaj pri nas koruze. S tem je ravno tako. Žitne žetve so kakor jih z valcem povaljala. Smo torej brez živeče žetve, tudi šip je na mnogih krajih pobilo. Ako kdo pogleda polje je škoda velikanska. Radovednost sili mnoge, kaj bode ukrénil poslanec Pisk, kateremu so oddali glasove.

Semič. Pri tukajšnji zgradbi železnice po-

nesečil je dne 26. junija 1912 delavec Anton Napelj, star šele 21 let. Ko so pripeljali material iz tunela in so hoteli vagonagniti, da bi se izpraznil, je hotela nesreča, da se je vagon prevrnil in je Napelja čez nasip vrglo; zlomil mu je rebra na levi strani in pretreslo mu pljuče. Odpeljali so ga v bolnišnico v Rudolfov.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Stecken-pferd-lilijino-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co., Teščen a/E. Kos za 80 h se dobri povsod. 229

Deželne viničarske šole štajerske.

Spisal direktor A. Stiegler.

Štajerski deželni odbor je v svrhu pospeševanja novega vinogradništva uresničil mnogo za vinogradnike koristnih uredb; zlasti je gledal na, da se poduči prebivalstvo o kulturni ameriške trte in o cepljenju.

Naj nam bode dovoljeno, da omenimo deželne viničarske šole, v katerih se obdržava 9 1/2 mesečne tečaje v času od 15. februarja do zadnjega novembra vsakega leta. V teh šolah se podučuje novo vinogradništvo v vseh svojih panogah od začetka trsne rezi v spomladini do odpadanja listja, nadalje boj zoper trsne škodljivce, pobiranje grozdja, spravljanje grozdnega mošta v klet, ravnanje z njim pred, med in po vretiju, ravnanje z mladim vinom itd., nadalje promet sadnoredvesne šole, nasad sadonosnikov, žetev sadja, zavijanje, sortiranje, razpošiljanje sadja, naprava sadnega mošta itd.

Take viničarske šole smo imeli doslej v Mariboru, Burgwaldu, na Spodnjem Bregu pri Ptaju, v Silberbergu pri Leibnitzu, v Ljutomeru, Zgornji Radgoni in Skalici pri Konjicah. Absolviralo je te šole do vstevši l. 1911 skupaj 846 viničarskih šolarjev.

Danes obstojijo take šole še in se je letoski 9 1/2 mesečni tečaj otvoril s 15. februarjem t. l. v Skalici pri Konjicah z 12, v Burgwaldu pri Mariboru z 14, v Zgornji Radgoni z 16 in v Silberbergu pri Leibnitzu z 26, skupaj torej z 68 učencem. Letos je bilo jako veliko naznanih temi tečaji, zlasti od strani slovenskih posestnikov. Od 846 absolviranih učencev bilo jih je 139 nemške in 707 slovenske narodnosti.

Torej so imeli Slovenci največji dobiček iz teh šol.

Podpore so doobile te viničarske šole doslej od štajerske šparkase 65.200 kron, od c. k. poljedelskega ministerstva 30.000 kron; zgornjoradgonska šola dobila je poleg tega od okrajnih zastopov na leto po 600 kron, ona v Skalici pa po 100 kron.

En šolar košta deželo po odračunjenju dela na mesec 30 kron, torej na leto 280 K, vsi šolarjev torej 241.110 K. Ako se podpore v znesku 96.000 K odtegne, mora torej dežela za te šole na leto 187.800 K iz deželnega sklada plačati.

Absolventi teh viničarskih šol so večidel

najboljši pospeševalci novega vinogradništva. Priljubljeni niso samo kot predelavci pri večjih vinogradnikih, temveč mnogo jih ima tudi na starišnem ali lastnem posestvu mali vinograd, trsno ali sadnoredvesno šolo, da krije tako lastne potrebe na materialu in proda preostanek sosedom. Na ta način ni treba deželni upravi več toliko trsja in sadnega drevja producirati in bode prešla ta producija popolnoma v promet teh absolvencov. Potreba amerikanskih podlag in cepljenih trt bode stalna ostala, ker se mora nasade s cepljenimi trtmi v 30 do 45 letih ponoviti.

Svetovati je torej kmetskim posetnikom, naj svoje sinove, ako že ne morejo kmetijske ali vinogradniške šole obiskati, vsaj v tako viničarsko šolo pošljajo; tako bodejo sinovi dobili temeljito praktično izobrazbo v važnih kmetijskih kulturnih panogah vinogradništva in sadjarstva ter bodejo v položaju, da obsadijo strokovnjaško svojo domačo grudo in dvignejo rentabiliteto svojega posestva.

Jako redka priložnost

Od večje fabriške zaloge se mi je mnogo tisoč krasnih, težkih

tiger-flanel-spalnih-odej
z lepim pisanim robom v razprodajo zaupala. Odeje so pripravne za vsako domačijo, so močne in gorce, ca. 190 cm dolge in 140 cm široke. Pustite si takoj 4 k. **tiger-flanel-spalnih-odej**
za skupaj 9 88 K ink. zavojno in poštinstvo, brez vsakega nadaljn. plačila, franko po povzetju hišo poslati. Z mirno vestjo lahko trdim, da bode vsakdo s posilitvijo zadovoljen in lahko z zaupanjem naročite. Izmenjava vedno dovoljena.

Gospica Margarete Abrens, Wiesbaden, Waterlostraße 4.

Novice.

Duhovniška beseda. Še imamo duhovnikov, ki se nočejo za politiko brigati. Neki tirolski katoliški župnik napisal je p. k. v. „Nordtiroler Zeitung“ zanimivi članek, kateremu naj sledi večne točke posnemamo: „...V času, ko prodira močno neko novo sovražno svetovno naziranje, ko potrebuje skrb za duše vse moči vseh duhovnikov, v tem času peha se duhovščina za posvetne zadeve iz za čisto politični posvetni prepri. „Nazaj k oltarju“, to bi moralno biti duhovniško geslo. Ne cele noči v gostilni pri političnih družbah prebiti bi smeli tisti, ki morajo drugo jutro sv. mašo opraviti. Ali more ljudstvo verovati, da se duhovnik čiste, miroljubnega srca. Najvišjemu bliža, ako je pred par urami bil še poln sovražta proti politično drugače mislečim, ako je še hujskal, da se naj nasprotniku škoduje in ga gospodarsko uniči? Ljudstvo sicer iz spoštovanja do duhovniške obleke molči; ali dela si svoje misli. Kadar je duhovnik zapustil shod, se imenuje duhovnik „farje.“ Ja, „farje“ imenuje ljudstvo danes tiste duhovnike, ki vlečejo iz verske svoje moči posvetne dobičke. V imenu krščanstva zasedujejo polni jeze vse, kar se jim ne pokori. In tudi njih duhovniški sobrat, ki se ne udeležuje njih politične gonje, ki ne vidi blagor sveta v klerikalnem poslancu, ki raje versko podučuje in s soliter na bolniški postelji deluje, tudi takega duhovnika zasedujejo klerikalni sobrati. Le kdor nosi sam duhovniško obleko, ta vede, kako zahrbitno se predejo mreže zoper nepolitične poštene duhovnike. Svoj čas je bil župnik neodvisni mož, danes pa je izročen kačjim jezikom svetolinskih tercijalk in celo njegov kruh je v večni nevarnosti... Zato se sme pač moliti: „Veni sancte spiritus“, pridi sveti Duh! . . .

„Styria“ (Wohlfarts und Fürsorge-Verein) se imenuje društvo, katero se je ravnokar ustavilo in ima svoj sedež v Gradcu, Murplatz 9. Namen društva je, da svojim članom v slučaju smrti ali invaliditete izdatno pomaga. Društvo je namenjeno vsem brez razlike stanu ali stanovišča (glej tudi inzerat!).

Najvišje odlikovanje. Cesar je dvornega in komornega liferanta S. Schein, ustanovitelja in edinoga lastnika pod tem imenom znane firme (Teppichhaus-Möbelhaus), industrijetla na Dunaju in v Zdiretu, imenoval za cesarskega svetovalca.

Hofer je prodiral s svojimi četami skozi Jaufenpas, zmagoval po jugu proti severu. Nova cesta odpira tujskemu prometu nove krasne planinskega našega sveta. . .